

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Українська мова та література»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>03 Гуманітарні науки</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>035 Філологія</u>
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	<u>035. 01(українська мова та література)</u>
КВАЛІФІКАЦІЯ	<u>Бакалавр філології</u>

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

 проф. Постолювський Р.М.
(протокол № 7 від « 31 » серпня 2016 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09. 2016 р.

Ректор проф. Постолювський Р.М.
(наказ № 44-01-01 від « 31 » серпня 2016 р.)

Рівне, 2016 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту» до введення в дію Стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня робочою групою у складі:

Совтис Наталія Миколаївна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови

Адах Наталія Арсенівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Гаврилюк Наталія Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Ричагівська Юлія Євстахіївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Тхорук Раїса Леонтіївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури

**Профіль освітньої програми зі спеціальності 035 Філологія
спеціалізація: 035.01 (українська мова та література)**

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр, бакалавр філології
Офіційна назва освітньої програми	Українська мова та література
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, Акредитаційна комісія. Сертифікат про акредитацію спеціальності 035 Філологія за рівнем бакалавр: серія НД № 1889756, протокол від 16.06.2016 р. № 121 (наказ МОН України від 21.06.2016 р. № 79-А), термін дії до 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень / 6 рівень НРК
Передумови	Повна загальна середня освіта
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	До 2020 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.rshu.edu.ua/
2. Мета освітньої програми	
Підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця-філолога (українська мова і література) зі знанням іноземної мови, здатного професійно і творчо вирішувати поставлені завдання; забезпечити здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, які мають стати основою для здобуття кваліфікації філолога, а також додаткових спеціалізацій, пов'язаних із затребуваністю в сучасному суспільстві.	
3. Характеристика освітньої програми	
Офіційна назва освітньої програми	Українська мова та література
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Вища освіта в царині гуманітарних наук (спеціальність «Філологія»). Ключові слова: мовознавство; лексична і граматична будова мови; лінгвістика тексту; літературні стилі і жанри; поезика; міждисциплінарний діалог, методика і методи навчання; редагування

Особливості програми	<p>Навчання побудоване на комбінованій основі (академічна, практична, дослідницька).</p> <p>Програма уможлиблює працевлаштування в загальноосвітніх закладах, оскільки передбачено цикл психолого-педагогічних і методичних дисциплін, а також проходження відповідних практик.</p> <p>Програма надає можливість поглиблено вивчити дисципліни редакторського фаху, опанувати основи редакторської майстерності, що відкриває нові перспективи для подальшого працевлаштування на сучасному ринку зайнятості.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Професійні права	<p>Бакалавр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій та освітній галузях; на викладацьких посадах у закладах загальної середньої освіти, ЗВО 1–2 рівнів акредитації; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях; у різноманітних фондах, спілках, агенціях, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо.</p> <p>Фахівець здатний виконувати зазначені професійні роботи (за ДК 003:2010):</p> <ul style="list-style-type: none"> 2195.8 Завідувач лабораторії (освіта) 2312.1 Коректор (коригування текстів) 2316.6 Літературний співробітник 2320 Викладач середнього навчального закладу 2347.0 Методист 2352 Інспектор-методист 2380.4 Завідувач кабінету (лінгафонного та ін.) 2444.2 Філолог, лінгвіст 2451.1 Літературознавець 2453.1 Редактор 2454 Літературний редактор
Продовження освіти (академічні права)	Магістерські програми освітньо-професійного та освітньо-наукового спрямування
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого особистісно-орієнтованого, практико-орієнтованого та дослідницького навчання.</p> <p>Форми: аудиторні (лекції, практичні, семінарські, лабораторні), позааудиторні (консультації, самостійна робота, написання та захист наукового дослідження; виробничі (педагогічна, науково-дослідницька), навчальні (архівна, діалектологічна / соціолінгвістична) практики).</p>
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюється за результатами поточного (тестування, модульні контрольні роботи, перевірка конспектів, узагальнювальні бесіди, перевірка рефератів і творчих робіт) та підсумкового контролю у формі екзаменів, заліків, захистів курсових робіт, звітів з практики, кваліфікаційних екзаменів або захисту кваліфікаційної роботи.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів філологічної науки та характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1) здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; 2) здатність бути критичним і самокритичним; 3) здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями й застосовувати їх у практичних ситуаціях 4) здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; 5) уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; 6) здатність діяти соціально відповідально та свідомо; 7) здатність працювати в команді й автономно, усвідомлення важливості емоційної стабільності, толерантності; 8) цінування та повага різноманітності та мультикультурності, усвідомлення значущості історичного та культурного досвіду людства; 9) здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; 10) здатність до проведення досліджень на належному рівні; 11) спроможність створити узагальнену картину світу й виокремити місце людини в ньому, осмислити природу й значення власних життєвих цінностей; 12) здатність до здійснення професійної діяльності з урахуванням вимог безпеки та гігієни праці, усвідомлення переваг здорового способу життя, розуміння важливості збереження навколишнього середовища; 13) розуміння сутності і соціального значення економічно-правових відносин у суспільстві, здатність до реалізації громадянських прав і обов'язків.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<ol style="list-style-type: none"> 1) навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; 2) усвідомлення мови як особливої знакової системи, розуміння її природи та функцій, базові уявлення про генетичну і структурну типологію мов світу, фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови; 3) системні знання про походження та становлення української мови; усвідомлення ролі старослов'янської мови в історії слов'янської писемності, розуміння її лінгвістичної основи; 4) здатність демонструвати глибокі знання з теорії сучасної української літературної мови, орієнтуватися в новітніх лінгвістичних напрямках і тенденціях; 5) досконале володіння орфографією та пунктуацією української мови; 6) здатність до використання спеціальної термінології в різних видах професійної діяльності; 7) здатність до фіксації та аналізу територіальних і соціальних різновидів мови, уміння описувати соціолінгвальну ситуацію; 8) розуміння комунікативної діяльності як реалізації функцій мови в різних сферах життя, здатність ефективно використовувати стилеві різновиди мови відповідно до комунікативної ситуації; навички ведення ділової комунікації усно та письмово, створення різножанрових і різностильових текстів державною та іноземною мовами; 9) володіння системними знаннями про основні періоди розвитку української та світової літератури, її чільних представників; розуміння міжкультурних взаємозв'язків у літературі, традиційної та авангардної літературної практики; 10) розуміння ролі літератури й мистецтва для власного інтелектуального розвитку, базові уявлення про специфіку письменницької творчості, літературні жанри, напрями, школи; 11) здатність виконувати різні види лінгвістичного та літературознавчий аналіз;

	<p>12) володіння методиками викладання української мови та літератури в загальноосвітній школі, методикою редагування різностильових і різножанрових текстів; здатність до застосування знань із психології та педагогіки у професійній діяльності;</p> <p>13) здатність до використання польської / англійської мови у спілкуванні;</p> <p>14) здатність працювати з архівами, каталогами, бібліотечними фондами, біо- та бібліографічними матеріалами; добирати критичну та монографічно-дослідницьку літературу для розв'язання сформульованої наукової проблеми чи інтерпретації художнього твору.</p>
7. Програмні результати навчання	
Знання (Зн)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демонструвати знання з історії та культури українського народу, розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства. 2. Знати систему і структуру мови, основні функції та закони розвитку мови як суспільного явища, специфіку українських мовних явищ, лінгвістичну термінологію. 3. Знати функційно-стильове призначення мовних одиниць різних рівнів у складі стилістичної системи української мови. 4. Демонструвати знання з історії мови, виявляти розуміння еволюційних процесів у лексичному складі, фонетичній системі і граматичній будові української мови, мати уявлення про етапи формування української літературної мови. 5. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. 6. Знати програмові твори художньої літератури та портрети українських письменників. 7. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі. 8. Знати лінійні й циклічні концепції літературного розвитку, відмінності й систему визначальних ознак різних естетичних стилів. 9. Окреслювати основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, пояснювати їхній взаємозв'язок у цілісній системі знань. 10. Знати основні норми і методи редагування, загальні класифікації помилок, види композиції, вимоги до редагування текстів різних стилів, способи перевірки логічних зв'язків; застосовувати методи і прийоми загального і творчого редагування у практичній діяльності редактора.
Уміння (Ум)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. 2. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо. 3. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності. 4. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні. 5. Ефективно працювати з інформацією, черпати необхідні знання з різних джерел, критично їх аналізувати й інтерпретувати, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. 6. Розрізняти одиниці територіальних і соціальних різновидів мови, записувати діалектне мовлення. 7. Демонструвати уміння відстежувати зв'язок художнього твору з різними видами мистецтва.

	<p>8. Розробляти і проводити уроки з української мови та літератури, використовуючи класичні й інноваційні методи навчання.</p> <p>9. Використовувати іноземну мову для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя, у міжкультурній комунікації.</p> <p>10. Створювати усні та письмові тексти різних жанрів і стилів, зокрема й рекламні.</p> <p>11. Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.</p> <p>12. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні та літературні факти.</p> <p>13. Здійснювати редагування різних за жанрами авторських рукописів; визначати видавничу програму і керувати редакційно-видавничим процесом.</p>
Комунікація (Ком)	<p>1) уміння ефективно спілкуватись на професійному та соціальному рівнях;</p> <p>2) використання іноземних мов у професійній діяльності.</p>
Автономія і відповідальність (АіВ)	<p>1) здатність адаптуватись до нових умов, самостійно приймати рішення;</p> <p>2) здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним і самостійним; усвідомлення необхідності навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих і здобуття нових фахових знань.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Проведення лекцій із навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками відповідної спеціальності, які мають науковий ступінь та/або вчене звання і працюють за основним місцем роботи, становить понад 50 % відсотків визначеної навчальним планом кількості годин; які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора, – понад 25 %
Матеріально-технічне забезпечення	Використання сучасного програмного забезпечення у спеціальності 035.01 «Філологія (Українська мова та література)»
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Рівненського державного гуманітарного університету та авторських розробок професорсько-викладацького складу
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом і вищими навчальними закладами й науковими установами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом і зарубіжними навчальними закладами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Українська мова та література»

<u>Обов'язкові компоненти ОПП</u>
Історія України
Філософія
Історія української культури
Іноземна мова (за професійним спрямуванням)
Психологія
Педагогіка
Безпека життєдіяльності з ООП
Вступ до мовознавства
Вступ до літературознавства
Старослов'янська мова
Історична граматики української мови
Сучасна українська літературна мова
Історія української літератури
Стилістика української мови
Культура ділового мовлення
Українська діалектологія
Практикум з української мови
Історія зарубіжної літератури
Методика навчання української мови
Методика навчання української літератури
Фольклор
Курсові роботи
<u>Вибіркові компоненти ОПП</u>
Релігієзнавство / Економіка / Правознавство
Основи екології / Вікова фізіологія і валеологія
Інформаційно-комунікаційні технології
Прикладне мовознавство
Літературна антропологія: українські проєкції
Практичний курс польської мови
Теорія і практика редагування
Історія і основи редакційно-видавничої справи
Літературне редагування і підготовка видань
Методика редагування тексту
Логічні основи редагування тексту
Редакційний аналіз і коректура
Актуальні проблеми неології / Сучасні граматичні теорії у слов'янському мовознавстві
Українська драматургія: традиція й авангард / Українська драматургічна класика
Публічне мовлення / Культура мови
Новітня лінгвістика / Риторика
Лінгвокультурологія / Етнолінгвістика
Спецкурси
<u>Практична підготовка</u>
Виробнича практика (педагогічна)
Виробнича практика (науково-дослідницька)
Діалектологічна / Соціолінгвістична практика
Архівна практика
Підсумкова атестація